

روز جهانی مبارزه با سرطان: از چالش‌های دیروز تا امیدهای امروز

احسان زابلی

واژه‌های کلیدی: سرمقاله، سرطان، درمان سرطان

World Cancer Day: From Yesterday's Challenges to Today's Hopes

Keywords: Editorial, Cancer, Cancer treatment

Ehsan Zaboli

Associate Professor, Gastrointestinal Cancer Research Center, Institute of Non-Communicable Diseases, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

Corresponding Author: Ehsan Zaboli - Institute of Non-Communicable Diseases, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran (E-mail: : e.zaboli@mazums.ac.ir)

(Received October 25, 2025; Accepted November 16, 2025)

J Mazandaran Univ Med Sci 2026; 35 (253): 1-2 (Persian).

مورد جدید سرطان در جهان تشخیص داده می‌شود و متأسفانه نزدیک به ۱۰ میلیون نفر جان خود را بر اثر این بیماری از دست می‌دهند (۲). در ایران نیز مطابق جدیدترین آمار منتشر شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۴۱۰۰۰ مورد جدید سرطان در کشور در سال ۱۳۹۷ تشخیص داده شد که سرطان‌های پستان، پروستات، کولورکتال، پوست (غیرملانوما) و معده دارای بیش‌ترین میزان بروز بوده‌اند (۳).

در گذشته، عوامل متعددی شامل کمبود آگاهی عمومی درباره عوامل خطر و روش‌های پیشگیری، عدم دسترسی تمامی افراد جامعه به خدمات تشخیصی و درمانی، همچنین کمبود متخصصان مجرب و امکانات پیشرفته درمانی، باعث تشدید آسیب‌های ناشی از سرطان می‌شدند (۴).

روز جهانی مبارزه با سرطان، با عنوان "World Cancer Day" از سال ۲۰۰۸ و به ابتکار اتحادیه بین‌المللی سرطان (UICC) هر ساله در ۴ فوریه برگزار می‌شود. این رویداد مهم با هدف افزایش حمایت‌ها و توجهات جهانی به این بیماری و ارتقا شیوه‌های پیشگیرانه و درمانی، به یکی از مهم‌ترین کمپین‌های بهداشت جهانی تبدیل شده است. اتحادیه بین‌المللی کنترل سرطان، سالانه با انتخاب شعارهای محوری مانند "من هستم و خواهم بود؛ ۲۰۲۰" و یا "متفاوت اما یک صدا؛ ۲۰۲۴" سعی در هدایت رفتار جمعی، تقویت انگیزه مشارکت و متمرکز کردن توجهات جهانی بر روی چالش‌های مهم سلامت را دارد (۱).

آمارهای جهانی نشان دهنده ابعاد گسترده این چالش بهداشتی هستند. بر اساس گزارش GLOBOCAN 2020، سالانه بیش از ۱۹/۳ میلیون

Email: e.zaboli@mazums.ac.ir

مؤلف مسئول: احسان زابلی - ساری، پژوهشکده بیماری‌های غیرواگیر، مازندران، ساری، ایران

دانشیار، مرکز تحقیقات سرطان دستگاه گوارش، پژوهشکده بیماری‌های غیرواگیر، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۹/۲۹ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۴۰۴/۹/۲۹ تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۱۰/۳

مقطع زمانی محسوب می‌شود. نخستین اولویت، پیشگیری از ابتلا از طریق ترویج سبک زندگی سالم، کنترل عوامل خطر محیطی و شغلی، و واکسیناسیون علیه ویروس‌های سرطان‌زا است. اولویت دوم، انجام به‌موقع غربالگری‌های دوره‌ای برای تشخیص زود هنگام، به‌ویژه در افراد پرخطر و گروه‌های سنی هدف می‌باشد (۸).

ترسیم آینده‌ای موفق در مبارزه با سرطان، مستلزم ادامه سرمایه‌گذاری در حوزه‌های آموزش و آگاهی‌بخشی، توسعه فناوری‌های نوین تشخیصی و درمانی، و تقویت نظام‌های مراقبت سلامت می‌باشد (۹).

روز جهانی مبارزه با سرطان، یادآوری است که این نبرد تنها با مشارکت همگانی و عزم جمعی قابل پیروزی است. هر فرد می‌تواند با انتخاب سبک زندگی سالم، مراجعه منظم برای غربالگری، و ترویج آگاهی در جامعه، سهمی مؤثر در این مبارزه ایفا کند.

اما تلاش‌های گسترده در سال‌های اخیر منجر به پیشرفت‌های چشمگیری در حوزه‌های فوق شده است؛ نخست، افزایش آگاهی عمومی از طریق کمپین‌های آموزشی و رسانه‌ای، سپس، توسعه برنامه‌های غربالگری منجر به تشخیص زودهنگام و افزایش نرخ بهبودی و کاهش میزان بستری‌های طولانی مدت گردیده است (۵)، (۶). در نهایت، بهبود دسترسی به خدمات درمانی از طریق گسترش مراکز تخصصی و ایجاد شبکه‌های ارجاع مؤثر، کیفیت مراقبت‌ها را ارتقا بخشیده است (۷).

علاوه بر این، پیشرفت‌های اخیر در حوزه درمان سرطان و استفاده از داروهای هدفمند و روش‌های ایمونو تراپی باعث ارتقای کیفیت درمان گردید و خوشبختانه تولید بخشی از این داروها توسط شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی، دسترسی به درمان‌های نوین را تسهیل نموده است. روز جهانی مبارزه با سرطان، فراتر از یک رویداد تقویمی، فرصت مغتنمی برای تمرکز بر اولویت‌های اساسی در این

References

1. World Cancer Day Organization. World Cancer Day [Internet]. Available from: <https://www.worldcancerday.org/>
2. Sung H, Ferlay J, Siegel RL, Laversanne M, Soerjomataram I, Jemal A, et al. Global cancer statistics 2020: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA Cancer J Clin* 2021;71(3):209-249. PMID: 33538338.
3. Roshandel G, Ali Z, Salavati F, Fattahi M, Aliasgari F, Pourabbasi S, et al. National cancer registry program country report 2022. Tehran: Nashr-e Tehran; 2022.
4. Biemar F, Foti M. Global progress against cancer-challenges and opportunities. *Cancer Biol Med* 2013;10(4):183-186. PMID: 24349828.
5. Wakefield MA, Loken B, Hornik RC. Use of mass media campaigns to change health behaviour. *Lancet* 2010; 376(9748): 1261-1271. PMID: 20933263.
6. Loud JT, Murphy J. Cancer screening and early detection in the 21(st) century. *Semin Oncol Nurs* 2017; 33(2):121-128. PMID: 28343836.
7. Mosha NF, Ngulube P. Strategies for implementing palliative care services for cancer patients in low- and middle-income countries: a systematic review. *Inquiry* 2025; 2:469580251325429. PMID: 39770638.
8. Puyol M, Seoane J, Aguilar E, Vozza LB, Orbe I, Crawford KH, et al. World Cancer Research Day: a call to action for a coordinated international research effort to prevent, diagnose, and treat cancer. *Clin Cancer Res* 2021;27(4):963-966. PMID: 33127674.
9. Wild CP, Weiderpass E, Stewart BW, editors. World Cancer Report: Cancer research for cancer prevention. Lyon (FR): International Agency for Research on Cancer; 2020. PMID: 39432694.